

DUNGENSE HISTORIËN

Onafhankelijk Tijdschrift voor de Geschiedenis van Den Dungen

13^e jaargang, maart 2019
Dit is nummer 41.

De omslagfoto toont de linden op de Eikendonk in 1966.

Redactie leovanminderhout@hetnet.nl

Van Tuijl in Den Dungen, in Boxtel en in Berlicum

In de 18^e eeuw hadden Antoon Wouters van Tuijl en zijn vrouw Alegonda Meulenbroek een huisje op perceel B949, en het huis Hoek 11 op perceel B954, beide gekomen van Wouter Antonis van Tuijl.

Er waren geen Van Tuijlen in Den Dungen meer in de 19^e eeuw, maar ze leven er voort als Smits en Meulenbroek (en andere achternamen).

Antonie Wouters van Tuijl

* 20-3-1695; overl. 13-8-1757

x 6-12-1716 in Den Dungen

(1880)

Aldegonda Willem Mathijs Meulenbroek

kinderen:

1. Willem, * 22-2-1718; begraven 15-3-1749

2. Annemie, Anna-Maria, * 25-1-1720; zie blad 3041

x 2-2-1749

Willem Paulus Smits; er zijn kinderen 1750 - 1758

3. Peter, * 17-2-1723

4. Antoon, * 15-7-1724; begraven 6-8-1747

5. Hildegond, * 19-8-1727

x 9-6-1754

Jan Jans Meulenbroek; er zijn kinderen 1757 - 1767

Het was Wouter Antonis van Tuijl die gedurende de tweede helft van de 17^e eeuw het bezit verworven had van beide huizen in den Hoek en van ander onroerend goed in Den Dungen.

Wouter Antonis van Tuijl, van Thovel

* 25-11-1655; overleden 25-1-1734

x 23-2-1688

(321c)

Lijske Hendrik Weijgerancx; begraven 28-2-1689

xx 21-9-1693

Hille Corsten

zoon Antonie van Tuyl

x Aldegonda Meulenbroek

Bezit Wouter Antonis van Tuijl (volgens de verpondingsboeken 1704 e.v.)

A27 in het Bosch Veld

Wouter Teunissen van Tuyl ende Antonis Nelissen van der Donck met haar beijde voor deene helfte ende de erffgenamen Jan Teunissen van Uden voor d'andere helfte haaren camp aan d'aa, 1½ m.

Antonis van Tuyl ¼, nu Jan Jan Meulenbroek, nu de gemeente bij verlatinge.

B634 in de Hoodonck

Wouter Antonissen van Tuijl een perceel lants daar t'eijnden nevens Willem Jan Michielsens lant [B636+637] in de hoodonck, 2 lop.

AnnaMaria Jan W. Smits deiling 1808.

R1908, fo 18v

Heijman Corstiaan Heijmans overleden DB 22-2-1692

laat na ½ van 1 sesterse teullants in de hoodonck

tussen Willem Jan Zeberts noord (B636)

Jan Teunis van Uden zuid (B633).

B947 in den Hoek

Wouter Antonissen van Tuijl zijn kaarsmans landt tusschen Jan Jan Beekermans [B948E] en Jan Jan Huijberts landt [B946] aldaar, 3 lop 6½ r.
Jan Adriaan Smits.

Volgens belending bij Hoek 7 in 1677 was de wed Adriaan Everts eigenaresse.
Adriaan Everts was de 2^e man van Marieke Jan Laureijns wed van Antoon Wouters van Tuijl.

B948+949 in den Hoek

perceel 1246 (B949)

Wouter Antonissen van Tuijl hujsie en hujsplaats aldaar in den hoeck, 3 r, hoff en aangelagh 1 lop 25 r, samen 1 lop 28 r

Antonij soone Wouter Antonis van Tuijl

Willem Paulus Smits man van Annemie Antonie Wouters van Tuijl bij erfenis 1757.

R1576, fo 247, 13-1-1652

Antonis z w Wouter Antonis van Thuijl

x

Anneke Claas Aarts

erft (1^e portie) een huis, hof, boomgaart, dordalf lop, opte sporckt
tussen Hendrik Peters van Hannen zuidwaarts (Hoek 7)

Catarina wed Jan Antonis (B948)

Catharina wed Jan Antonis

met eene stege tot Jan Hermans Schuurmans (Hoek 10).

R1550, fo 295v, 21-10-1639

Thomas en Jacob zonen w Henrik Thomas van Nunen, en

Jan Hermans wonende DD als voogd van Gerard Jans Verhoeven en zijn vrouw Elizabet Henrik Thomas van Nunen

eenen boomgaart met sijne oostboomen ende een esthuijs daer op staende, 1½ lop, op de sporckt, in den hoeck

tussen Jan Adriaans Strick zuidwaarts (Hoek 7)

Catarina wed Jan Antonis Weijgerganx (B948)

Jan Hermans tot Gestel (Hoek 10)

Catharina wed Jan Antonis Weijgerganx,

welke boomgaart en esthuijs hen was aangekomen bij opdracht en bij deijling,

hebben zij vercoft aan Wouter Antonis van Tuijl,

belast met grondcijs 3 st 1 oort, 3 pond Jan Jansen Spierincx.

B954A, 955 en 956; Hoek 11

perceel 1258

Wouter Antonissen van Tuijl hujs,

esthuijs, erve en hujsplaats daar

nevens in den hoeck, 16 r, hoff en

aangelagh 3 lop, samen 3½ lop

Antonie soone

Willem Paulus Smits bij deiling 1757

Hoek 11, midden 20^e eeuw (eig. Fam. Pijnenburg)

R1657A, fo 56v, 9-10-1696

Merycke Janssen

x

w Adriaan Everts, haar laatste man

de tocht in een woonhuijs, esthuijs, hof, boomgaart, 1 lop, in den hoeck

tussen Handrik Dielis Weijgancx (B957)

Cornelis Lamberts (B954B)

kinderen Rut Jans van Geffen (Hoek 10)

erfgen. Peter Cornelis Verhulst (B954A)

draagt zij op aan Alexander z w Peter Cornelis Verhulst.

Deze draagt het huis enz. op aan Wouter Teunissen van Tuijl.

Alexander Peter Cornelissen Verhulst

een perceel teullants, 60 r, in den hoeck (B954A)

tussen wed Hendrik Delis Weijgancx (B957)

Cornelis Lamberts Roijenheijn (B954B)

erfgen. Teuwen Jan Swinckels (B960)

het 1^e perceel, het huis Hoek 11,

hem aangekomen van zijn ouders en van zijn broer,

draagt hij op aan Wouter Theunissen van Tuijl.

Dat we geen aandacht schenken aan de herkomst van Allegonda Meulenbroek en Hille Corsten komt omdat we de Van Tuijlen willen nagaan.

In de voorgaande generatie vinden we Antonis Wouters van Tuijl.

Antonis Wouters van Tuijl

* 23-12-1619; overleden voor 1664;

ze wonen in den Hoek

x

Marike Jan Laureijns Lenaarts

kinderen:

1. Wouter van Thovel; * 25-11-1655

De voorgaande Van Tuijl was weer een Wouter. Aangezien hij in 1649 63 jaar was moet hij geboren zijn in 1586, maar in Den Dungen is hij dan onvindbaar.

Wouter Antonis van Tuijl

= Wouter Antoon Paulus; woont in Den Dungen; van den Dungen

is in 1649 63 jaar; overleden voor 1652;

x 12-2-1619

(2839)

Anneke Claas Aarts

overleden 28-8-1626

kinderen:

1. Antonis, * 23-12-1619; overleden voor 1664;

wonen in den Hoek

x Marike Jan Laureijns Lenaarts, zie blad 1111

2. Katarina, * 12-11-1621

x Henrik Arnt Laureyns van Vechel, zie blad 415

3. Antonis, natuurlijke zoon

x Katelijn Jan Willems van Griensven

xx 25-2-1629

Aaleke Aalberts

overleden 22-4-1629

Zijn testament uit 1650 vermeldt dat hij toen ziek *te bedde* lag, maar hij kon zijn handtekening nog wel zetten.

Wouters Hoerijns van Buijs

Aan zijn natuurlijke zoon Thonis vermaakte hij een stuk land in Gemonde, onder Boxtel, *op de schomberch* en aan zijn 2 echte kinderen Antonis en Catrijn de rest van zijn niet-gespecificeerde bezit. De notaris, Alexander de Gram, was voor het verlijden van het testament naar Wouters woonhuis gekomen, maar er wordt niet geschreven waar dat was. Het huisje op B949, naast Hoek 7, waar nu de Beemdweg begint, ligt voor de hand.

Uit de erfdeling van Wouters goed, in 1652, tussen zijn 2 kinderen Antonis en Catharina blijkt hij naast het huisje in den Hoek eigenaar geweest te zijn van een huis op Hoog Gemonde, onder Boxtel, en van hopland in *de houtert* in Schijndel en een ven in Boxtel.

Wouter blijkt inderdaad afkomstig te zijn uit Gemonde. De Dungense Van Tuil-periode liep dus van ca.1619, toen Wouter in Den Dungen trouwde, tot het midden van de 18^e eeuw. Dit is op blad GDD839 samengevat.

GDD blad 839

(1100)

Wouter³⁰ Antonis^{1 2 3 4 7 8 9 10 11 13 15 21 29 34 35 36}; **van Tuijl**^{1 2 3 4 5 7 8 9 10 15 18 20 28 34 35 36}
= Wouter Antoon Paulus¹²; Van Tuy^{6 18}; woont in Den Dungen^{9,34}; van den Dungen²¹
is in 1649 63 jaar⁴; overleden voor 1653¹⁰, voor 1652¹; leeft in 1647⁹
x 12-2-1619¹³

(2839)

Anneke^{11 12 30} Claas¹³ Aarts^{1 8 9 10 21}
overleden 28-8-1626³⁰

er zijn 2 kinderen²¹:

1. Antonis^{1 3 5 6 10 11 15 20 22 28 35 36} Wouters^{14 18}, * 23-12-1619¹¹; overleden voor 1664¹⁸;
wonen in den Hoek¹⁸

x Marike Jan Laureijns Lenaarts¹⁸, zie blad 1111
kinderen:

A. Wouter^{5 6 20 24 25 26 27 28} van Thovel^{16 17 31}; * 25-11-1655¹⁴; overleden 25-1-1734²⁸
x 23-2-1688¹⁷

(321c) Lijske³¹ Hendrik Weijger¹⁷; begraven 28-2-1689³¹

xx 21-9-1693⁶

Hille Corsten^{6 16}

zoon Antonie^{5 16 20} van Tuy^{19 22 23 24 25 26 27 32 33}, * 20-3-1695¹⁶; overl. 13-8-1757
x 6-12-1716²⁷

(1880) Aldegonda Willem^{22 23 24 25 26 27} Mathijs¹⁹; Meulenbroek^{19 22 23 24 25 26 27}

kinderen: 1. Annemie⁵, Anna-Maria²³, * 25-1-1720²³; zie blad 3041

x Willem Paulus Smits^{5 20}

2. Willem^{22 33}, * 22-2-1718²²; begraven 15-3-1749³³

3. Peter²⁴, * 17-2-1723²⁴

4. Antoon^{25 32}, * 15-7-1724²⁵; begraven 6-8-1747³²

5. Hildegond²⁶, * 19-8-1727²⁶

x Jan Jan Meulenbroek¹⁹

2. **Katarina**^{1 3 8 10 12 35 36}, * 12-11-1621¹²

x Henrik Arnt^{10 35 36} Laureyns^{1 8}; van Veche^{1 10 35}, zie blad 415

3. Antonis^{3,36}, nat. zoon^{3,36}

x Katelijne Jan Willems van Griensven¹⁵

xx 25-2-1629⁷ (Wouters tweede huwelijk)

Aaleke²⁹ Aalberts⁷
overleden 22-4-1629²⁹

1. R 1576, fo 247, 13-1-1652 [Antonis erft Hoek B 949], deling; Henrik erft een huis op hooch Gemonde onder Boxtel, hopland in den hautert te Schijndel en land onder Boxtel
2. R 1550, fo 295v, 21-10-1639 [Wouter koopt het huis Hoek B 949]
3. N 1051, blz 419, 11-11-1650 [testament van Wouter; nat. z. Tonis krijgt een stuk land in Gemonde onder Boxtel]
4. N 1049, blz.206, 19-10-1649 [Wouter betaalt een cijns aan de heer van Boxtel]
5. verpondingsboek 1704, fo 222 [Hoek B 949]
6. trouwboek Den Dungen; getuigen zijn Delis Rutten van Grinsven en Jan Antoni van der Donk
7. trouwboek Den Dungen; getuigen zijn Mr. Arien Ariens en Jan Lambert Dirks
8. R 1520, fo 186v, 11-2-1620; in margine, 9-4-1652 [land onder Casteren te Liemde]
9. R 1536, fo 518, 20-8-1625 [verkoopt cijns uit land in Schijndel]
10. R 1579, fo 260, 6-9-1653 [land in Schijndel in den Hautert]
11. doopboek DD; getuigen zijn Adriaan Gerards en Margriet Aarts
12. doopboek DD; getuigen zijn Henrik Jan Henriks en Aelken Henrik Daniels (blad 854, maar hoe?)
13. trouwboek Den Dungen; getuigen zijn Jacob Henriks en Willem Jans
14. doopboek Den Dungen; getuigen zijn Adriaan Jansen tot Gemonde en Geritje Frensen tot Gestel; naam van moeder en kind zijn onleesbaar
15. R 1604, fo 177v, 8-4-1649 [verkoopt cijns uit huis en erf op Heselaar SMG]
16. doopboek DD; gevaders Jan Anto. van den Uden (734e) susc. per Henr. Spirinx en Mericke Teunissen (dit blad)
17. trouwboek DD
18. N 4711, blz 196, 8-1-1664 [inventaris goederen Antonis en Marieke]
19. verpondingsboek 1704, fo 218v [Hoek 3]; Aldegonda's voornaam wordt niet genoemd
20. verpondingsboek 1704, fo 224 [Hoek 11]
21. Schijndel R 67, fo 290, 19-6-1630 [de erfgenamen van Claas Aarts verkopen Jan Claas Aarts een huis onder t lutteleijnde in Schijndel; in de marge de aflossing d.d. 23-9-1647 van een rente; de voogden over de kinderen van Wouter en Anneke zijn Jan Aarts de Snijder (... via 2839) en Adriaan Gerits de Smid (... via 2839)]
22. doopboek DD; susc. Wouter Antoon van Tuijl (dit blad) en Maria Willem Meulenbroek
23. doopboek DD; susc. Henrik Jans van Griensven en Hildegond Wouters van Tuyl (dit blad)
24. doopboek DD; susc. Antoon van der Steen en Geertrui Jan Grinsven
25. doopboek Dd; susc. Leendert Mathijs Meulenbroek en Anna van Kempen (734e)
26. doopboek DD; susc. Frans van Uden en Joanna Willem Meulenbroek (Neilenbeek?)
27. trouwboek Den Dungen; getuigen Petronella Gerards van der Loo en soror Helena van den Reeck
28. begraafboek Den Dungen in DTB 6
29. doodboek Den Dungen in DTB 1; mortis 22 April a.^o 1629 - hora octava vesperi
30. doodboek Den Dungen in DTB 1
31. begraafboek Den Dungen 1664-1720 in DTB 11
32. begraafboek Den Dungen in DTB 6
33. begraafboek Den Dungen in DTB 6
34. R 1597, fo 13v, 28-10-1639 [Wouter heeft een cijns verkocht uit een huis op hoog Gemonde onder Boxtel]
35. R 1578, fo 395, 2-5-1653 [ze verkopen als erfgenamen van Jan Henriks van Rijsingen den ouden land in Gemonde onder Boxtel aan Peter Aarts van Overbeek]
36. R 1575, fo 376v, 21-9-1651 [Wouter legateerde in zijn testament aan zijn nat. zoon land in Gemonde; testament Alexander Grahame 11-11-1650; dat land opgedragen aan Peter Aarts van Overbeek]

In de akten betreffende Wouters ouders duikt een meester Peter van Tuijl op, zijn overgrootvader. Zie het kader van blad 1100 hierna.

Attente lezers merken nu misschien op dat Dungense Historiën de weg kwijt lijkt te raken en Gemonde Historiën dreigt te worden. Even geduld.

(1100a)

Antonis² Wouters^{1 4 5 7} Peters^{6 8}; **van Tuyl**^{1 2 5 6 7 8}= Antonis Wouters z Mr. Peter van Tuijl³(vader Wouter overleden voor 1583³)overleden voor 1625², voor 1620¹, voor 1589⁸x haar eerste huwelijk¹

(3107)

Marike Henriks **van Rijsingen**^{1 4 8}(vader Henrik overleden voor 1620¹)ze woont in Gemonde⁴haar tweede huwelijk is met Cornelis Dielis Melis¹er zijn 3 kinderen⁴:1. **Wouter**^{1 2 4 5 6}x Anna Claas Aarts²; ze wonen in Den Dungen²; zie blad 839de kinderen zijn Antonis en Catarina⁵2. Jan^{1 4 5 6 7}; woont in Gemonde⁷de kinderen zijn Willemke⁵ x Adriaan Jansen Colen⁵Geertruijt⁵ x Adriaan Jan Adriaan Fredericx⁵, zie blad 13903. Gijsselke^{1 4 5 6}x Huibert Gerit⁵ Huiberts¹de kinderen zijn Antonis, Jan en Marieke⁵

1. R 1520, fo 186v, 11-2-1620 [land in Liemd onder Casteren; Antonis erfde het land bij deling voor schepenen van Boxtel]

2. R 1536, fo 518, 20-8-1625 [verkoopt cijns uit land onder Schijndel]

3. R 1418, fo 11, 3-11-1583 [verkoopt cijns uit een akker in Boxtel op Munsel e.a. land, en in Gemonde]

4. N 4708, blz 8, 22-10-1636 [testament; alleen in de index staat de achternaam van Marike; Marike heeft van Jan Rompot twee onwettige kinderen: Thonis en Hendrik]

5. R 1578, fo 395, 2-5-1653 [ze verkopen als erfgenamen van Jan Henriks van Rijsingen den ouden land in Gemonde onder Boxtel aan Peter Aarts van Overbeek]

6. R 1442, 394v, 17-9-1602 [[Heeske (blad 1100a) draagt de tocht in goed van w Willem op aan de anderen]

7. R 1455, fo 154, 17-6-1610 [Jan verkoopt een cijns uit huis enz. in hooch Gemonde onder Boxtel; gelost door Corst Jans van Hees als voogd van Jans kinderen 1630]

8. R 1421, fo 171, 7-12-1589 [Jan (1100a) verkoopt een cijns uit land op casteren Liemde, gelegen naast erf van Heijlwich. Marike draagt Jan 1/3 van land in casteren op]

Zonder acht te slaan op de genealogie van Marieke van Rijsingen - we richten de aandacht immers op Van Tuijl - staat de voorgaande generatie Van Tuijl op blad 1100a.

(3428)

Wouter z w Mr. Peter^{1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14}; **van Tuyl**^{1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14}overleden voor 1605¹⁰, voor 1594⁷, voor 1590¹², voor 1583^{1 2}, voor 1580¹³

x

Gijsselberta dr Antoon Goijaarts z w Arnt Dirks⁶x Bela⁶(vader Antoon overleden voor 1573⁶)

kinderen:

1. **Antoon**^{1 5 8 9 11 13}, overleden voor 1593⁵, voor 1589¹¹; zie blad 1100x Marieke⁵ Henriks van Rijsingen¹¹2. Jan^{2 5 8 9 11 13 14}3. Willem^{3 5 8 9 13}; overleden voor 1602^{8 9}x Heeske^{8 9}xx Joost Michiels van Buel^{8 9}4. Heijlke^{4 5 8 9 11 13}

- x Jan Aart Gerits⁴
 x Adriaan Aarts⁸ Santegoets⁹
 5. Aart^{5 7 8 9 10 13}
 x (110) Marike Wouter Everart Aarts¹⁰
 6. Anneke^{5 13}, overleden voor 1593⁵
 7. Marten^{5 8 9 13}, is ziek in 1602⁸
 8. Peter^{7 8 9 12 13}
 zoon Jan¹² is in 1602 nog onm.^{8 9}
1. R 1418, fo 11, 3-11-1583 [verkoopt cijns uit akker in Boxtel op Munsel e.a. land, en in Gemonde]
  2. R 1418, fo 325, 1583 [verkoopt cijns uit akker in Boxtel]
  3. Rentmr.-Gen. Domeinen 226, fo 106 [land op afflair]
  4. Boxtel R 75, fo 40 [Heijlke koopt land op munsel in Boxtel van Peter Gerit Henrik Eijmers, gelegen naast erf van de erfgenamen Wouter van Tuyl]
  5. Boxtel R 75, fo 99v -100v, 2 en 12-11-1593 [Willem draagt zijn erfdeel aan Aart op; Marieke draagt het deel van Anneke op aan Marten en Heijlke; Marieke draagt Jan land op; Marten land op munsel aan Jan; dit land hadden ze bij deling voor schepenen van Boxtel verkregen, maar in R 72, 73 en 74 komt die deling niet voor]
  6. R 1398, fo 85v, 20-1-1574 [Wouter en Gijselberta dragen een cijns uit een land in Hees op aan Hillegont wed Lambert Antonis en haar kinderen; N verkocht die cijns 4-3-1545 aan Bela]
  7. R 1466, fo 100v, 26-2-1594 [Peter verkoopt Arnt de ½ van een hoeijbeempt in dickenbosch in Gemonde onder SMG]
  8. R 1443, fo 51v, 4-12-1602 [ze verkopen land in Boxtel lennisheuvel; de voogd van Jan Peter Wouters is Jan Wouters (dit blad), die over de kinderen van Antonis is Arnt (dit blad)], fo 52 [land op munsel]
  9. R 1442, 394v, 17-9-1602 [Heeske draagt de tocht in goed van w Willem op aan de anderen]
  10. R 1445, fo 118v, 8-1-1605 [Rutger en Marike (110) dragen een cijns op die Jan Rutger Gerongs gekocht had 6-6-1545 t.b.v. zijn zuster Heijlke]
  11. R 1421, fo 171, 7-12-1589 [Jan verkoopt een cijns uit land op casteren Liemde, gelegen naast erf van Heijlwich. Marike draagt Jan ½ van land in casteren op]
  12. R 1421, fo 284, 21-3-1590 [Peter verkoopt een cijns uit land in Gemonde onder gestel, in den dickenbosch; gelost door Jan Peter Wouters 7-6-1618]
  13. R 1413, fo 329, 12-11-1580 [ze kopen van Mathijs Ambroos van Gerwen een pacht uit goed in Liemd aen de collenberch]
  14. R 1409, fo 22v, 3-12-1598 [Jan vernadert een huis enz. in gemonde op berselaer als Jan z w Jan van Heesch het verkoopt aan Jan z w Jan van den Nieuwenhuijs]

Meester Peter van Tuijl, waarvan we de naam van de echtgenote niet in het Bosch' protocol hebben gevonden, staat op blad GDD3428.

Blad 3428

- (3498)
Peter van Tuijl^{1 2 3 4 5 6 7 8 9} nat z heer Wouter van Tuijl pbr^{10 11 12 13}
 Mr.^{2 4 5 7 9}
 (vader Wouter was kanunnik in Boxtel¹¹)
 leeft 1554⁸; overleden voor 1565^{6 7}
 x
 ..
 kinderen:
 1. **Wouter**⁷, zie blad 1100a
 2. Huijbert¹; overleden voor 1587¹; zie blad 1424
 kinderen:
 a. Peter¹
 b. Margriet¹
 x Gielis Henrik Willems¹
 3. Jan^{2 3 5}, overleden voor 1593², voor 1586³
 x Aleijt³ Ancelm Willems² van den Breecken⁵
 kinderen:
 a. Jan³
 b. Peter³
 c. Ancem³

- d. Adriaan³
 e. Anneke³
 4. Marten^{4 6 8}; overleden voor 1577⁴, voor 1565⁶
 x Heijlwich⁸ Peter Anemons⁶; haar latere huwelijk met Dierk Jan Dierks⁶
 kinderen:
 a. Peter^{4 6}
 b. Jan⁶
 c. Anna⁶

1. R 1416, fo 63, 13-4-1587 [een akker in Gemonde onder Boxtel]
2. R 1407, fo 378v, 29-1-1593 [Aleijt verkoopt een cijns uit weiland in Liempde]
3. R 1406, fo 82, 30-10-1586 [Aalke draagt de tocht in een rente uit een huis in cleijnder liempde op aan de kinderen, welke rente J had verkocht aan Peter 28-11-1541 Boxtel; de rente wordt opgedragen aan P J van der Runt]
4. R 1402, fo 117v, 15-11-1577 [Peter Martens draagt Jan Chr. van den Sande een huis aan de roont Boxtel op; en v.v. land aan den beeckant SMG]
5. R 1391, fo 153v, 19-2-1567 [Jan x Aleit verkopen land in die roent Boxtel aan Van den Bichelaar]
6. R 1388, fo 296v, 21-3-1565 [verkoop land in Vucht, oetheren; de voorgden van de kinderen zijn Wouter van Tuijl en Jan Peters Anemons, gesteld door schepenen van Boxtel]
7. R 1386, fo 451, 17-8-1565 [Wouter koopt land op hooch munsel Boxtel]
8. R 1364, fo 376v, 21-4-1554 [Marten verkoopt een cijns uit land in Boxtel naast de gemeijnte van oetendonck; Heilwich de wed. laat de akte cancelleren 1559]
9. R 1337, fo 286, 4-8-1543 [Mr. Peter verkoopt een cijns uit land in Liemde aen den wijenhoff]
10. R 1325, fo 265, 19-4-1537 [Peter verkoopt een stuk land in Boxtel op lucel aan Stooters]
11. R 1289, fo 166v, 15-4-1518 [Peter verkoopt een cijns uit huis in Bucstel infra pontes]
12. R 1289, fo 313v, 24-4-1518 [Peter koopt weiland in lyemde (Boxtel) op hoeijdonck; de akte is geschrapt]
13. R 1285, fo 486, 24-1-1515 [een cijns uit goed in Oirschot]

Het blijkt dat we van Gemonde in Boxtel zelf zijn terechtgekomen waar Wouter van Tuijl priester (pbr) en kanunnik was en een natuurlijke zoon Peter had die de titel van meester voerde. De gevonden akten over Wouter staan op blad GDD3498.

Blad 3498

Wouter van Tuyl^{1 4} z **Peter**^{2 7} van Tuyl^{5 6 8 9} van Bucstel³
 pbr^{2 3 4 5 6 7 8 9}; kanunnik in Boxtel¹
 (vader Peter overleden voor 1485³, voor 1480⁶)

x
 (3508)

Mechtelt Martens van Avenjoon¹

kinderen:

1. **Peter**¹, nat. z.¹; zie blad 3428

1. R 1270, fo 359v, 9-8-1502 [Peter geeft procuratie voor zijn moeder]
2. R 1265, fo 261, 14-4-1496 [Wouter draagt beemd van w heer Jan z w Roelof van Bladel in Boxtel onder Liemde op aan Jan Zeberts van Collenberch]
3. R 1255, fo 188v, 22-12-1485 [heer Wouter verkrijgt een pacht uit goed in Lyemde; achter Peter staat doorgehaald: ~~pbr~~]
4. R 1255, fo 224, 23-2-1486 [heer Wouter draagt Jan van Mulsen een pacht op uit goed in Boxtel, mulsel]
5. R 1251, fo 406, 7-5-1482 [heer Wouter verkrijgt tegen Willem Peters van den Bloemendaal (niet die van 3449) ½ van huis aan die strijpt]
6. R 1249, fo 181, 1-2-1480 [heer Wouter draagt Arnt die Momber een huis enz. in bucstel, bruekelen, en land op, hem opgedragen door Dirk Peter Gerits]
7. R 1248, fo 122, 22-10-1478 [Dirk Peter Gerits verkoopt heer Wouter een cijns uit een huis in Boxtel, bruekelen], fo 142v, 9-1-1479 [Dirk verkoopt huis in Bucstel op bruekelen aan heer Wouter]
8. R 1247, fo 142v, 12-2-1478 [heer Wouter verhuurt een kamp land in Boxtel, lyemde, als celebrant van een mis voor Bela s luwen wed van w Matheus s luwen in de kerk van Gemonde]
9. R 1244, fo 132, 17-11-1474 [heer Wouter koopt van Jan z w Roelof Arnts een cijns uit land in Bucstel op onrode]

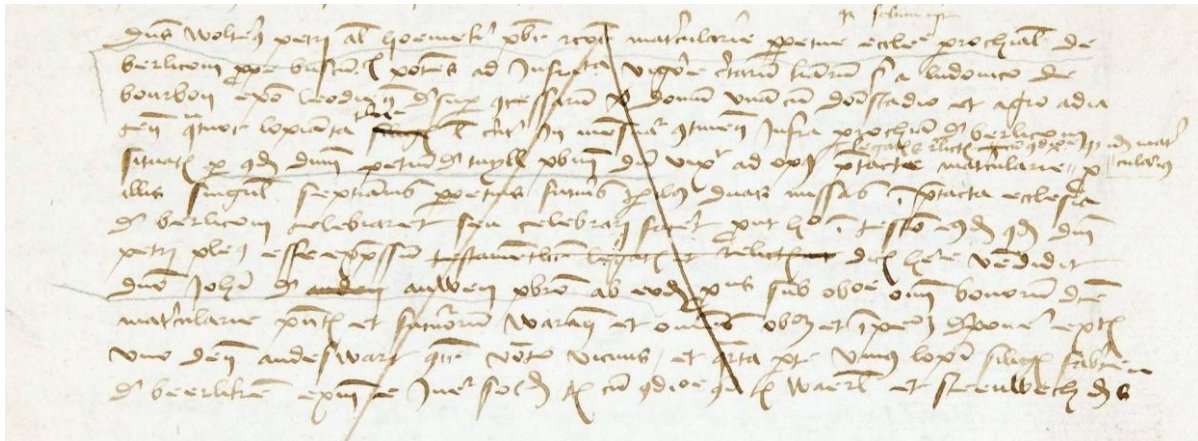
Natuurlijk is de achternaam van Peters moeder u ook opgevallen. In het bovenstaande kader is die gespeld als Avenjoon, maar de schrijfwijze in de akten is Avenyoen of Avenyoens; in het laatst

van de 15^e eeuw (Marten) slechts 3 van de 35x met Van, en halverwege de eeuw (Martens grootvader Henrik) 2 van de 13x met Van.

In de bronnen 8 en 9 van blad 3498 blijkt vader Peter van Tuijl eveneens priester te zijn. In de akte van bron 3 staat: heer Wouter van Tuijl priester zoon van wijlen Peter van Tuijl priester van Bucstel.

Is Peter van Tuijl het die "van Bucstel" is, of zijn zoon Wouter? We houden het erop dat de uitleg van de benaming in deze drie akten dient te zijn: heer Wouter van Tuijl van Bucstel die zoon is van Peter van Tuijl die priester was.

Een bijzondere rol in dit verhaal komt toe aan het verkoopkontraat van een huis in Berlicum.

R1246, fo 94v, 20-2-1477

Heer Wouter Peters alias Hoemeker, priester, rector van het matriculariaat van de parochiekerk van Berlicum bij Den Bosch, hiertoe gemachtigd door akten van Lodewijk van Bourbon, bisschop van Luik, heeft verkocht aan heer Jan den Auwen, priester, een huis met hofstad en aanliggende akker van 4 lopenzaad in Berlicum,

die wijlen heer Peter van Tuyl, priester, toen hij nog leefde, aan voornoemd matriculariaat nagelaten heeft op voorwaarde dat de matricularius iedere week eeuwigdurend twee missen in voornoemde kerk van Berlicum zou opdragen of laten opdragen, zoals in het testament van wijlen heer Peter beschreven staat.

Lasten 1 oude zwarte en ¼ lopen rogge aan de kerkfabriek van Berlicum. (Met dank aan Jan Sanders.)

Aangezien onbekend is wie de moeder van Wouter was, kunnen we vermoeden dat Hoemeker naar haar verwijst.

Het valt op dat heer Peter in feite dat huis had nagelaten aan zijn zoon Wouter.

Het zwakke punt in de veronderstelling dat heer Peter in Berlicum en heer Wouter in Boxtel vader en zoon waren is het ontbreken van een of meer akten die direkt de relatie aangeven tussen Wouter Peters van Tuijl in Boxtel en Peter van Tuijl in Berlicum. Daarom zijn de volgende overwegingen nuttig.

1. De gewone manier van personen benoemen is in het Bosch' protocol voornaam + patroniem met ev. achternaam. Bijv. Henrik zoon van Marten van Tuijl.

Bij heer Peter van Tuijl is een patroniem geen enkele keer gebruikt, wat doet vermoeden dat verwarring met een andere heer Peter van Tuijl niet kon optreden omdat er geen andere was. Heer Peter in Berlicum en de vader van Wouter in Boxtel zouden dan identiek kunnen zijn.

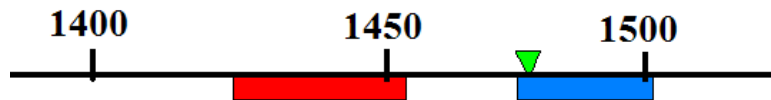
2. Er zijn andere Van Tuijlen dan die van blad 3498. Daarbij is geen enkele Peter gevonden.

Overigens was *die tuijl* een toponiem in Geffen¹.

Bijv.

Aart van Tuijl	Geffen	R 1226, fo 246
Aart Roelofs van Tuijl	Heesch	R 1207, fo 18v
Dirk Gerards van Tuijl	Roosmalen	R 1207, fo 82
Willem Roelofs van Tuijl	Geffen	R 1207, fo 143
Jan van Tuijl perkamentmaker	Den Bosch	R 1207, fo 233
Jan Matheusz van Tuijl	Littoijen	R 1207, fo 221

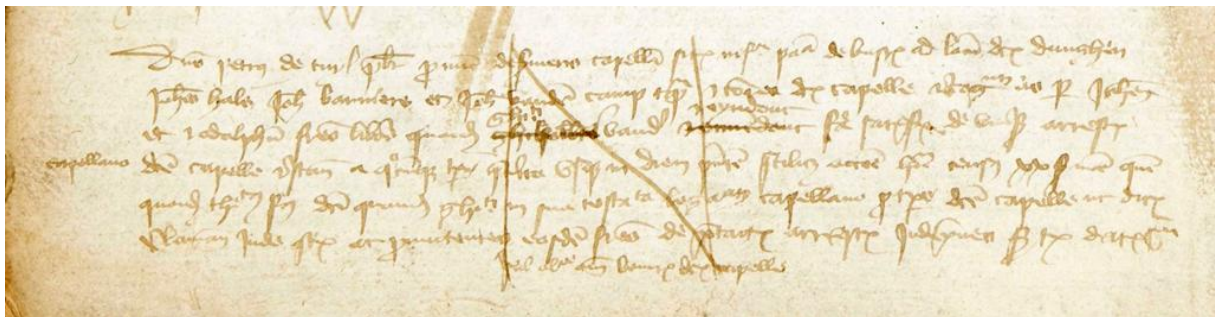
3. De datering van de akten kan passen bij een vader-zoon relatie van Peter en Wouter.

transakties Peter van Tuijl; Wouter van Tuijl; verkoop huis matriculariaat in Berlicum

Wouter Peters lijkt dus rond 1474 van Berlicum naar Boxtel te zijn verhuisd; in Berlicum was hij rector van het matriculariaat van de kerk, priester-koster dus, in Boxtel werd hij kanunnik.

Uit de jaren 1429 tot 1446 zijn testamenten bekend, verleden voor heer Peter van Tuijl, priester of vice-pastoor in Berlicum. En hij was rector van de Dungense kapel volgens een akte uit 1419.

R 1191, fo 117v, 23-4-1419

Heer Peter van Tuyl priester, tegenwoordig bedienaar van de kapel in de parochie Den Bosch ter plaatse Dunghen, [en]
Jan Hals, Jan Barniers en Jan van den Camp als rectoren [d.w.z. kapelmeesters] van die kapel, bekennen dat Jan en Roelof zonen wijlen Gijb van der Reijndonc voldaan hebben een cijns 20 s die Dirk z w Gijb van der Reijndonc in zijn testament had gelegateerd aan de kapelaan van die kapel.

Intermezzo

In de biologie bestaat het begrip Laatste Gemeenschappelijke Voorouder (LGV) bij groepen organismen die in de evolutie voortgekomen zijn uit een voorgaande groep, bijv. die van zoogdieren en vogels, of van mensen en mensapen. De oudste wordt LUCA genoemd (Last Universal Common Ancestor).

Iets soortgelijks, maar dan in de omgekeerde richting, zou je kunnen doen in de genealogie. Dan gaat het over een Eerste Gemeenschappelijke Nakomeling (EGN) van 2 of meer niet-verwante personen.

Neem nu als voorbeeld heer Peter van Tuijl (P) die leefde van ca. 1400 - 1450 in Berlicum en heer Adam die Lu (A), investiet van Den Bosch en Orthen, die in de 14^e eeuw leefde. Wanneer leefde hun EGN_{PA}?

De lijn die we voor P volgen is

- Peter van Tuijl 3498a
- Wouter van Tuijl 3498
- Peter van Tuijl 3428
- Wouter van Tuijl 1100a
- Antoon van Tuijl 1100
- Wouter van Tuijl 839

Katharina van Tuijl x Henrik van Vechel 415
Aart van Vechel 416
Dirk van Vechel 442
Adriana van Vechel x Jan van den Besselaar 413
Jan van den Besselaar 411
Jan van den Besselaar 402

Voor A kunnen meer lijnen gekozen worden, omdat de dochter van Jan Adams al in de 15^e eeuw in Den Dungen terecht kwam en er een groot uitwaaiend nageslacht prudeerde.

Adam die Lu
Jan Adams 970
Goderaat x Aart Aarts van der Drieborch 78h
Jan 78g
Aart 78i
Aart 78f
Barbara x Gerard van der Koeving 78c
Marike van der Koeving x Henrik van Vaarle 329
Margriet van Vaarle x Dirk Antonis 329
Marike Dirks x Cornelis van der Donk 772a
Adriaan van der Donk 843
Cornelis 1013
Adriaan 1012
Antoon 996
Joanna x Marten van der Aa 995
Katharina van der Aa x Willem Doedee 412
Joanna Doedee x Jan van den Besselaar 402

Pas in 1804 bij de geboorte van Jan van Besselaar komen we in de buurt van de EGN van Peter en Adam bij deze gekozen lijn. Het zijn pas de kinderen van Hanneke Doedee en Jan van den Besselaar die EGN_{PA} zijn.

Een andere lijn zou het tijdstip van de EGN kunnen vervroegen of verlaten.

Wat betekent dit nu? Een prangende moderne vraag. Het antwoord is dat het niets betekent. Het is slechts genealogisch spel.

Niettemin valt het op dat in dit voorbeeld het 4 eeuwen duurde voor de twee niet-verwanten het via hun nageslacht voor elkaar kregen een EGN te maken. Bij een ander paar van niet-verwanten zou het nog langer kunnen duren of zelfs geen EGN kunnen opleveren, alles uiteraard afhankelijk van de keuze van begin- en eindpunt in de afstammingslijnen.

Heer Peter was de zoon van Jan van Tuijl en van Yda (GDD 3498a). De executeuren van het testament van heer Peter waren Jan Goijart Meeus, zijn zwager, en Peter Peters die Sluijter², misschien ook wel een zwager.

Blad 3498a

Jan van Tuijl^{14 15 18 20}
overleden voor 1424¹⁵, voor 1422¹⁴
x
Yda¹⁵
ze was weduwe¹⁵
kinderen:
1. Peter van Tuyl pbr^{1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 15 16 17 21}
Peter van Tuyl rektor van de kapel DD in R 1191, fo 117v, 23-4-1419.
overleden voor 1456¹
zoon:
Wouter?, zie blad 3498
2. Conegont^{14 15 20}

- x (2267) Jan Goijart Meeus^{13 14 15 20}
3. Katharina¹⁵
x Dirk z w Willem van den Doren¹⁵
4. Marten¹⁸
zoon Henrik⁸
zoon Peter¹⁹
1. R 1226, fo 338v, 15-4-1456 [Jan Goijart Meeus (dit blad) en Peter die Sluijter z w Peter die Sluijter (1070?) zijn executeuren testamentair van heer Peter van Tuyl pbr; ze dragen een pacht uit goed in Gestel bij Oisterwijk op aan J]
  2. R 1224, fo 182v, 28-3-1454 [Henrik Martens van Tuijl had een cijns verkregen tegen heer Peter van Tuijl pbr (brief Beerlikem) uit een kamp 3 b in belveren, Berl.; opdracht van de cijns aan Jacob Jacob Henriks]
  3. R 1223, fo 202, 9-4-1453 [heer Peter draagt Jacob z w Evert wter Hasselt als man van Agnes dr w Reijner Reijners een kamp land in Berl. aen den onderstal op; en ½ van een pacht 3 mud rog uit land op Eijckendonc en uit land in GbH op rumel en huis op de eijckendonck, welke pacht heer Peter had verkregen tegen Jan van der Hullen nat z w Roelof van der Hullen]
  4. R 1222, fo 11v, 13-12-1451 [Jan van der Hullen nat z w Roelof van der Hullen draagt heer Peter ½ pacht van 3 mud rog op, welke hij had verkregen tegen Arnt Verkeman z w Willem Verkeman, en deze tegen Daniel Roesmont, uit weide op eijckendonc, uit ½ akker in GbH op rumel, mydacker, en uit heide 1 ½ b in GbH op den hoerinc, en uit dat loeken GbH, idem een pacht 1 mud rog uit die scild 2 m ½ h in GbH en uit huis, hof en beemdje op eijckendonc]
  5. R 1221, fo 98, 27-5-1451 [heer Peter verkrijgt een cijns uit land in Berl. aan den vedijc, die Lambert Jans van den Yvelaer, Gijsbert Henriks Bollen en Henrik Jan Rutten hadden beloofd]
  6. R 1221, fo 187, 1-6-1451 [heer Peter draagt Roelof die Bever land in Berl. in dat rybbroeck op dat hij had verkregen tegen Peter Amelis van Baddaf en Lambert Gijsberts van der Heijen (brief Berl.)]
  7. R 1220, fo 271v, 17-12-1449 [heer Peter maant tot betaling van een cijns 4 pond...Jut nat dr w heer Adam investiet van DB en Orthen]
  8. R 1220, fo 175, 18-12-1449 [Henrik Martens van Tuijl belooft heer Peter een cijns uit land in die hasselt Berl.]
  9. R 1220, fo 116v, 1450 [op huis C151 van Lambert van den Hoernic rust een pacht van 1 mud rog aan heer Peter]
  10. R 1216, fo 55, 8-3-1446 [de kinderen van Zebert Henriks dragen Peter een huis enz. in Berl., onderstal, op, die staen sullen ten schoet ende loet ende ten laetrecht; fo 56, 10-3-1446 Henrik z w Zebert Henriks verhuurt het huis aan Jan z w Goijart Meeus]
  11. Regesten Abdij van Heeswijk: 637 2-7-1429, 642 2-7-1430 Peter is vice-pastoor in Berlicum, 691 15-7-1440 en 724 10-11-1446 Peter is priester in Berlicum.
  12. R 1212, fo 229, 1441-1442 [heer Peter maant betaling van een cijns 4 pond die Jutta nat dr w heer Adam eertijds investiet van Orthen en Den Bosch verkocht had aan Peter Bosch]; idem R 1209, fo 348v, 18-12-1438
  13. R 1219, fo 331, 14-10-1448 [heer Peter belooft Jan 40 peters en 1½ mud rog]
  14. R 1192, fo 387v, 6-11-1422 [Arnt Henrik Jacobs verkoopt Jan een lijfrente uit huis in Berl. belver; Jan Blomart z w Henrik belooft Arnt daarvan de ½ te betalen]
  15. R 1194, fo 221v, 1-5-1424 [Jan x Conegont dragen Goijart Boest 2/3 van goederen van w Jan van Tuijl op]
  16. R 1217, fo 292, laatste feb 1447 [Peter verkrijgt een pacht uit goed in Berl. van Henrik Jans die Pelser x Elizabeth Peters van den Loeffoert]
  17. R 1212, fo 76, 13-9-1442 [heer Peter draagt Lambert van den Yvelaer een cijns uit land in die hasselt Berl. op]
  18. R 1211, fo 337, 5-8-1441 [Marten belooft Jacob Monic ...]
  19. R 1229, fo 79 [Peter van Tuijl z w Marten van Tuijl]
  20. R 1210, fo 42, 26-2-1440 [Jan x Conegont kopen van Hilla dr w Lodewijk die Carper een pacht uit huis in Berl., den hoevel]
  21. R 1210, fo 199, 1440 [heer Peter heeft een erf in Berl., in de belending van land luijeren hoeve]

Samenvatting:

Jan van Tuijl uit Berlicum had een zoon Peter, die rektor van de kapel in Den Dungen en daarna bedienaar van de kerk in Berlicum was.

Wouter Peters van Tuijl was eveneens priester en duikt op in Boxtel in het laatste kwart van de 15^e eeuw.

Zoon meester Peter.

Zoon Wouter.

Zoon Antoon.

Zoon Wouter komt naar Den Dungen in den Hoek.

In Den Dungen leven genen van heer Peter voort bij naamdragers Smits, Meulenbroek, e.a.

Een lening voor de bouw van de kapel?

Een betalingsbelofte³ van 6 mud rog uit 1455 werpt de vraag op wat de tegenprestatie daarvoor geweest zou kunnen zijn. De meest voorkomende pachten waren in die tijd in de orde van ½ - 2 mud rog; 6 mud is opmerkelijk.

De schuldenaren waren allen inwoners van Den Dungen. Er staat niet bij in welke kwaliteit ze optraden, noch wat de reden van de belofte is.

Jan Engbert Vilt,
Hubert Lodewijk Willems,
Gielis Gielis Gielis,
Lambert Gijsbert Rovers van den Borne,
Godschalk Buck,
Henrik Jan Rutten,
Jacob Gerit Vrancken,
Rutger Jans van Griensvenne,
Wouter Jan Wouters van der Vlasvoort,
Willem Huben van der Sporct,
Jan Jans van den Camp,
Jan Klaas van den Steen,
Klaas Willems van der Boijdonck en
Henrik Aarts van den Hoornik
beloven Jan van Helmont nat z w heer Jan van Berlaar heer van Helmont en van Keerbergen
ridder een pacht van 6 mud rog te betalen.

Ze waren zeker niet allen familie van elkaar en ze woonden verspreid over het dorp. Dit wordt ingevuld in de lijst.

Jan Engbert Vilt	GDD 508,	Grinsel 81A
Hubert Lodewijk Willems	GDD 195,	Boschpad 54
Gielis Gielis Gielis	GDD 529,	Brabantslandstraat 5
Lambert Gijsbert Rovers v d Borne	GDD 252,	Paterstraat 55
Godschalk Buck	GDD 310,	Hoek 1
Henrik Jan Rutten	GDD 645,	Spurkstraat 78
Jacob Gerit Vrancken	GDD 67g,	Poeldonksedijk 2
Rutger Jans van Griensvenne	GDD 100,	Paterstraat B674
Wouter Jan Wouters van der Vlasvoort	GDD 109a,	Spekstraat B716
Willem Huben van der Sporct	GDD 255c,	Boschpad 2
Jan Jans van den Camp	GDD 249f,	Flaas B191
Jan Klaas van den Steen	GDD 224,	Woud B1400
Klaas Willems van der Boijdonck	GDD 98g,	Poeldonksedijk Vlinkevleug C101
Henrik Aarts van den Hoornik	GDD 34b,	Paterstraat B531.

Het is daarmee duidelijk dat dit niet een partikuliere schuldbekentenis is, maar een kollektieve vanwege het dorp of de fabriek van de kerk.

De eerste drie (Jan, Hubert en Gielis) waren kapelmeester, althans een jaar eerder⁴. Van de anderen is geen openbare functie bekend.

Zou hier dan sprake zijn van een lening t.b.v. de kapel? Alhoewel in dat geval de kapelmeesters alleen zouden zijn verschenen voor de schepenen. Misschien gaat het toch om een lening voor het dorp en dan lijkt het erop dat de functie van dekenen (borgemeesters) en armmeesters nog niet uitgekristalliseerd was, maar dat de kapelmeesters al die petten ophadden. Van dijkmeesters was toen nog geen sprake.

De grootte van de lening zal ongeveer 180 gouden peters van 18 stuiver elk zijn geweest.⁵

Een stuk weiland in de Hoodonck

Willem Boudewijn Klaas van den Water droeg in 1436 een stuk weiland *in de hoodonck* op aan Henrik *die smyt*⁶. Op zich is dit niets bijzonders. Willem zowel als Henrik zijn bekend als eigenaar van een huis in de Paterstraat.

Maar wat aan deze akte zo vreemd is zijn de 4 belendingen van het weiland:

- Henrik *die smyt*,
- Boudewijn Boudewijn Klaas van den Water, met een steeg tussen beide,
- Boudewijn Boudewijn Klaas van den Water,
- Laureijns Sanders [van den Bruekelen].

Een perceel met deze belending is immers in de Hoodonck niet bekend. De vraag is nu welk weiland dit geweest kan zijn.

De eerste belending zegt dat Henrik *die smyt* hier al land had toen hij in 1436 het weiland van Willem kocht.

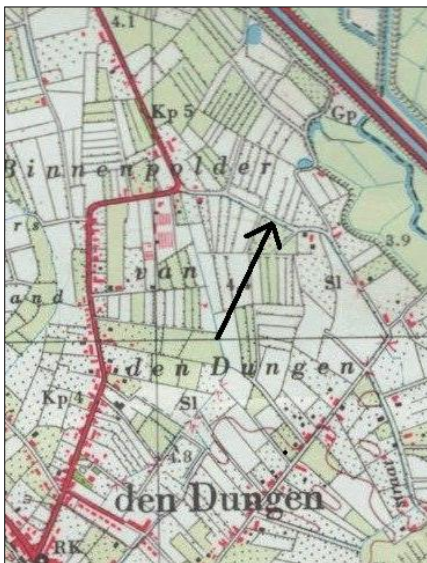
De tweede belending wijst op een erf van Boudewijn aan de overkant van een straat.

De derde is land van dezelfde Boudewijn.

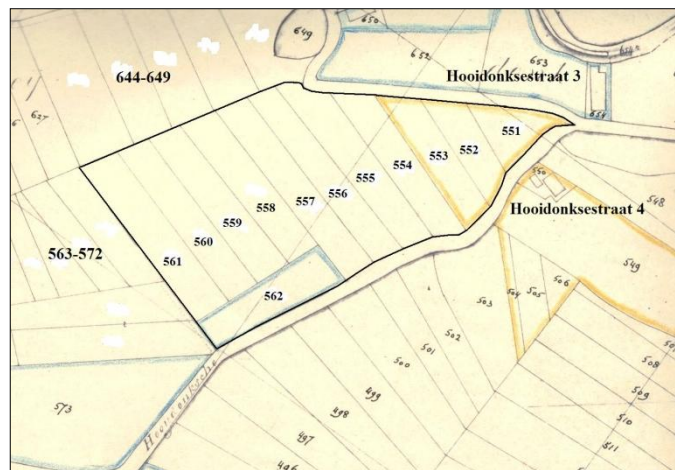
De vierde wijst ons op weg: Van Laureijns' bezittingen⁷ kan er maar een in de Hoodonck zijn geweest, nl. B551-562. Dit is in de Dorensteeg tegenover nr. 4, dat destijds van Boudewijn van den Water was, de tweede belending. De genoemde steeg was de Dorensteeg of Hoodoncksestraat.

Van Willem zelf zijn geen andere bezittingen in de Hoodonck bekend⁸.

De beschikbare akten m.b.t. B 551-562 in de 15^e eeuw, waarin telkens de aangrenzende percelen worden genoemd, laten toe ze in 4 groepen te rangschikken. Alle 4 komen tenslotte in het einde van de eeuw uit bij Jan Henriks *smeeds* van Bruggen en zijn vrouw, later weduwe, Heilwich.

Topografische kaart 1:25.000, blad 45 D uit 1956

Kadastrale minuut uit 1832, sectie B

I

Laureijns Sanders van den Bruekelen verkocht de ½ van zijn 2 morgen land (zie bij II) *in die hoodonck* aan Mechtelt Herman Claas van Lieshout weduwe van Marselis van der Poorten. De belendingen zijn die van 1436. R 1223, fo 259, 9-12-1452.

Mechtelt verkocht heer Gerard Gerard Jans [rektor van de kapel] er een cijns uit. R 1226, fo 5, 11-10-1455 niet gepasseerd. Nu zijn de belendingen

- de straat

- Lambert Gijsbert Rovers van den Borne (B644-649)
- Jan Henrik *die smyt* van Bruggen (II)
- erfgenamen Henrik Zeben (B563-572).

Mechtelts erfgenamen verkochten Jan Henriks *smeeds* dit weiland in 1469, met dezelfde belendingen als in 1455. R1238, fo 228a v, 6-7-1469.

In 1481 beloofde Heilwich weduwe van Jan Henriks *smeeds* van Bruggen de rektor van het OLV-altaar in de kapel een cijns van 5 pond; de belendingen zijn nog als in 1455. R 1250, fo 467v, 18-5-1481.

II (tot 1452 omvat dit ook deel I)

Luijtgart Henriks van der Westelaken droeg haar broer Zebert 2 morgen land *op dongen* op, waarvan de 2 opgegeven belendingen zijn

- Boudewijn Claas (B644-649),
- Boudewijn Claas (Hooidonksestraat 4) en de straat. R 1177, fo 391v, 14-9-1387.

In een volgende akte R 1190, fo 145, 6-4-1417 verkoopt Arnt z w Arnt Aleijtensoen een kamp van 2 morgen in die hoeijdonck aan Jan Klaas van Beerze t.b.v. zijn moeder Gijzenrade, waarbij Roelof Gerits afziet van vernadering. Het is niet duidelijk hoe Arnt eigenaar van dit land geworden is. De belending is

- Henrik Henriks Vilt (B563-572),
- Henrik *die smyt* van Arle (III?),
- Boudewijn Claussoen (B644-649),
- de straat.

Jan van Beerze had 2 morgen land in die hodonc in R 1203, fo 175, 30-3-1433: gelegen tussen

- Boudewijn Claessoen (III?),
- Henrik Vilt (B563-572),
- Boudewijn Claes (B644-649),
- de straat.

Toen Jan van Beerze deze 2 m verkocht aan Laureijns Sanders van den Bruekelen was de belending

- Henrik Zeberts van der Westelaken (B563-572),
- Boudewijn Boudewijn Claas en Henrik *die smyt* (III?),
- Gijb Rovers van den Borne (B644-649) en Henrik *die smyt* (?),
- de straat. R 1206, fo 38, 19-1-1436.

De erfgenamen van Laureijns verkochten 2/4 van die 2 morgen aan Jan Henriks *smeeds* van Bruggen, R 1237, fo 22v, 2-3-1468. De belendingen zijn die van 1436. De andere 1/2 staat bij I.

III

Dit zou het stuk zijn dat van Willem Boudewijns van den Water was.

In de akte wordt niet vermeld op wat voor titel Willem dit weiland had verworven. Misschien heeft Boudewijns vader of grootvader dit stukje voor zichzelf gereserveerd toen hij het overdroeg aan Henrik van der Westelaken, als deel van de hoeve *westelaken*⁹.

De belending was

- Henrik *die smyt* (IV),
- Boudewijn Boudewijn Klaas van den Water, met een steeg tussen beide (Hooidonksestraat 4),
- Boudewijn Boudewijn Klaas van den Water (B644-649),
- Laureijns Sanders (I en II).

Uit het weiland gaat een grondcijns. R 1206, fo 162, 17-2-1436.

IV

Luijtgart van der Westelaken draagt haar broer Zebert 5 morgen land in *die hoijdonc* op, gelegen tussen

- Boudewijn Claas (III?)
- Willem *die snider* (Hooidonksestraat 3) en Boudewijn Claas (Hooidonksestraat 4). R1179, blz 483, 24-7-1392 (jaar onzeker)

Zebert van der Westelaken geeft Michiel Jan Loden dit land op *dunghen in die hoijdonc* ten cijns. R1178, fo 18, 5-2-1388 (jaar onzeker)

Michiel Jan Loden draagt zijn zoon Jan de tocht op in dat land, gelegen tussen

- Boudewijn Claas (B644-649)
- de straat. R1184, fo 214v, 29-10-1405.

Jan Michiel Jan Loden draagt Henrik *smid* z Henriks *smeeds* van Bruggen een stuk land in de *hoijdonc* op, met belending als in 1392. R 1186, fo 443, 31-7-1410.

Jan *die smyt* z Henrik *die smyt* van Bruggen verkrijgt van zijn broers en zusters bij renunciatie een kamp weiland in *die hodonc*, tussen

- Porta Celi (?)
- Jan Coppen (Hooidonksestraat 3)
- Laureijns Sanders (I en II),
- Porta Celi en Jan Coppen. R 1220, fo 192, 6-2-1450

Niet alle belendingen kunnen worden opgelost (deze zijn met een ? aangegeven). Teleurstellender is dat de delen II en IV waarvan verondersteld wordt dat ze aan weerszijden van het land van Willem van den Water lagen geen bevestiging van die positie laten zien in hun belending. Dat komt o.a. doordat bij IV steeds de oude belending van 1392 werd gebruikt. Mogelijk waren de perceelsgrenzen anders dan op het schetsje.

Kan misschien R1220 met de verdeling onderling tussen de kinderen van Henrik *die smyt* helpen? Er waren daarbij 10 percelen en 2 waar Laureijns Sanders de buurman is, nl. B551-562 en huis Woud 7. Dit wijst erop dat de verkochte kamp inderdaad op B551-562 gezocht moet worden.

De grondcijnzenregisters zijn in dit geval een goede hulp.

cijnsnr. 727, fo 11 van Rentmr.Gen. 261

de 4 kinderen van Marike [GDD 821] **meest recente cijnsbetaler**

Wouter Ariens [van den Bosch], man van Marie dochter van Margriet

Marieke en Grietken kinderen [GDD 199]

Margriet weduwe van Henrik Henrik Seberts van den Dungen

Henrik Henrik Zebrechts van den Dungen, bij koop

Dierk Huibert Antonissen van den Steen, bij versterf [GDD 199c]

Henrik en Elizabet, kinderen van Zebert [GDD 199]

Heilwich weduwe van Zebert Jacobs

Zebert en Henrik, kinderen van Jacob en 3 kinderen van Hillegond dochter van Jacob voorn. [GDD 200]

Oda weduwe van Jacob Zeberts

Zebert en Henrik kinderen van Jacob

Goyart Bartold die Lu [GDD 67] **(dit is de regel van 1520**

Arnt Klaas Goorts [GDD 10j]

de kinderen van Henrik Smid

Heilwich weduwe van Jan Henrik Smid van Bruggen

Jan voornoemd [GDD 385]

Henrik Henrik Smid van Bruggen, zijn vader (cijnsnr. 589)

Willem en Boudewijn, kinderen van Boudewijn [GDD 66i]

Boudewijn Klaas Boudewijns (cijnsnr. 429, 260, 123)

Arnt van Wetten (cijnsnr 110a) [GDD 471] **oudste cijnsbetaler**
van land genoemd Hodonk, nl. hopveld en weiland, groot 2 morgen, onder Dungen in de
Hoodonghen [=Hodonk];
3½ d oud

cijnsnr. 727a, fo 11

Ondergebracht bij 727.

Dezelfden

Henrik Henrik Smid van Bruggen (cijnsnr. 598, 469)

Michiel Jan Lodewijks (cijnsnr. 357 en 212) [GDD 750]

Heilwich Henrik van der Westelaken (cijnsnr. 159)

Henrik van der Westelaken (cijnsnr. 46 en 39a) [GDD 217]

van de Hodonk;

12 d oud, maar in het oudste register bedraagt de cijns 15½ d vet (727 en 727a samen).

De namen van cijns 727a komen overeen met de eigenaren van deel IV van de kamp.
Cijns 727 lijkt het antwoord te geven op de vraag in het kader van deelkamp III: het land dat
Willem Boudewijns aan Henrik *die smyt* verkocht was afkomstig van Willems vader en daarvoor
van Arnt van Wetten. Beide onderpanden kwamen blijkbaar samen als deelkampen III + IV,
waarvan de cijnsbetalers overeenstemmen met de akten in het Bosch' protocol.
In de grondcijnsregisters zijn de deelkampen I en II niet gevonden.

Ondanks de besproken onzekerheid moet de verkoop van 1436 toch wel gaan over stuk III van de
kamp B551-562 in de Hooidonk.

---

¹ R 1236, fo 89v.

² Onder de akte in R 1207, fo 194, 6-6-1437 waarin Peter z w Peter die Sluijter een perceel land in
Berlicum *in die hasselt* koopt van Evert z w Jacob wter Hasselt staat dat de brief (de transportakte)
van Peter gegeven moet worden aan heer Peter van Tuijl, toen al samen in zaken.

³ R 1225, fo 135v, 30-6-1455. Jan Jans Glaviman, die ook kapelmeester was volgens noot 4, wordt
waarschijnlijk niet genoemd omdat hij overleden was.

⁴ R 1224, fo 55v, 28-3-1454.

⁵ In R 1224 op fo 22, 22v, 36 en 56 wordt als waarde van een pacht van 1 mud rog opgegeven resp. 28, 31,
36 en 25 gouden peters.

⁶ R 1206, fo 162, 17-2-1436.

⁷ De kadasternummers van Laureijns' bezit zijn A114, C92+93, C152, C195, C216, B538, B551-562,
B707-710, B1147-1152.

⁸ Willems bezittingen waren B15, B30-43 en B86 in de Reindonk, B507-528 en B546 op Griensven.

⁹ R1176, fo 121v; R1177 fo 51v.